तत्रतेषुस्थानेषु ध्यानेन कर्मणिल्युट् ध्येयवस्तुनासंश्लिष्टएकीभावंगतं अध्ययनसंश्लिष्टमितिप्राचीनपाठेप्रणवेनघंटानादवत्अतिदीर्घोच्चारितेनएकीभूतं एकायंएकंध्येयमेवायेविषयतयास्यस्फुरतिनतुश
ब्दादयस्तदेकायं तत्रोपायः पिंडीकृत्येति मनसाह्येवपश्यति मनसाशृणोतीत्यादिश्रुतेर्मनः कूर्मस्येवह्रींद्रियाण्यंगानितेनप्रसारितानिविषयान्स्पृशंति तेनेवगुरूक्तयुक्तिबलेनाकुंचितानिनस्पृशंति सेयंइंद्रिया
णांमनोमात्रात्मनावस्थितिःपिंडीकारः ॥ ५ ॥ एतमेवस्पष्टयति शब्दमिति ॥ ६ ॥ पंचानांश्रोत्रादीनांवर्गंप्रमथ्नंतिव्याकुलयंतीतितथा एतानिशब्दादीनि ॥ ७ ॥ इंद्रियैःसहसंभूयभ्रांतंमनःसमादध्या
त् ध्येयैकप्रवणंकुर्यात् किंकृत्वापंचवर्गंमनसिसंगृह्य ततइतिपूर्वोक्तप्रत्याहारानंतर्यमुच्यते ॥ ८ ॥ विसंचारिविषयसंचारशीलं पंचेंद्रियाणिविषयदेशेप्रापकाणिनिर्गमद्वाराणियस्यतत्पंचद्वारं चलाचलं

तत्रध्यानेनसंश्लिष्टमेकाग्रंधारयेन्मनः॥ पिंडीकृत्येंद्रियग्राममासीनःकाष्ठवन्मुनिः॥५॥शब्दंनविंदेच्छ्रोत्रेणस्पर्शंत्वचानवेदयेत्॥ रूपंनचक्षुषाविद्याज्जिह्व
यानरसांस्तथा॥ ६॥ घ्रेयाण्यपिचसर्वाणिजह्याद्ध्यानेनयोगवित्॥ पंचवर्गप्रमाथीनिनेच्छेच्चैतानिवीर्यवान्॥ ७॥ ततोमनसिसंगृह्यपंचवर्गंविचक्षणः॥
समादध्यान्मनोभ्रांतमिंद्रियैःसहपंचभिः॥८॥ विसंचारिनिरालंबंपंचद्वारंचलाचलं॥ पूर्वंध्यानपथेधीरःसमादध्यान्मनोंतरा॥ ९॥ इंद्रियाणिमनश्चैवय
दापिंडीकरोत्ययं॥ एषध्यानपथःपूर्वोमयासमनुवर्णितः॥ १०॥ तस्यतत्पूर्वसंरुद्धमात्मनःषष्ठमांतरं॥ स्फुरिष्यतिसमुद्भांताविद्युदंबुधरेयथा॥ ११॥ जलबिं
दुर्यथालोलःपर्णस्थःसर्वतश्चलः॥ एवमेवास्यचित्तंचभवतिध्यानवर्त्मनि॥ १२॥ समाहितंक्षणंकिंचिद्ध्यानवर्त्मनितिष्ठति॥ पुनर्वायुपथंभ्रांतंमनोभवति
वायुवत्॥ १३॥ अनिर्वेदोगतक्लेशोगततंद्रिरमत्सरी॥ समादध्यात्पुनश्चेतोध्यानेनध्यानयोगवित्॥ १४॥

चलेष्वपिविषयेषुअचलं नित्यमव्ययं अंतराहार्दाकाशे निरालंबंदेहाद्यालंबनशून्यंकृत्वा ध्यानपथेचतुर्विधेध्यानालंबनेमनःसमादध्यात् ॥ ९ ॥ इंद्रियाणीति एषःसमनस्केंद्रियपिंडीकरणलक्षणःध्या
नपथः पूर्वोमुख्यःविधित्सितः आलंबनंत्वविवक्षितमित्यर्थः ॥ १० ॥ एतावतापिनकृतकृत्यतेत्याह तस्येति तस्यमनोबुद्धींद्रियपंचकाख्यसप्तांगस्यआत्मनःजीवस्यषष्ठमांतरंअंगंमनःपूर्वंसन्निरुद्धमपि
स्फुरिष्यति अतिचांचल्येदृष्टांतोविद्युत् ॥ ११ ॥ १२ ॥ वायुपथंनाडीमार्गंप्राप्येतिशेषः मनोभ्रांतंभवतिमानाविधानिरूपाणिदृष्टेतिशेषः तस्मिन्कृष्णमुतनीलमाहुःपिंगलंहरितंलोहितंचेतियोगमार्गेऽने
कनाडीरूपश्रवणात् ॥ १३ ॥ गतक्लेशःप्राप्तश्रमोपि अनिर्वेदोयोगेनिर्वेदशून्यःस्यात् तथागततंद्रिर्निरालस्यः अमत्सरीपरोत्कर्षसहःस्यात् ध्यानेनध्येयाकारप्रत्ययप्रवाहेण ॥ १४ ॥

Digitized by Google